Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

2757

26
И-50

2010

264

2001

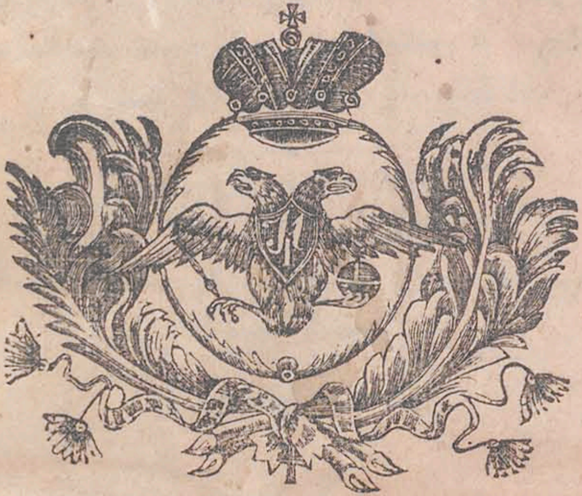

ԳԻՐՔ
ՀԱՆԴԻՍԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ
ՏՕՆԻՑ
ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆԱՑ

[illegible] [illegible] 22 [illegible] [illegible]

[illegible]

26
Ս-50

ԳԻՐՔ

ՀԱՆԴԻՍԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ՏՕՆԻՑ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆԱՑ.

Շարակարգեալ 'ի Սիմէոն Կաթուղիկոսէ ամենայն հայոց երեւանցւոյ՝ յաւելուածովք նորահիւս շարականաց և աղօթից:

Յամի Տեառն 1771. յուլիսի 10:

Չորրորդ տպագրութիւն:

'Ի Հայրապետութեան Տեառն Մատթէոսի Արքազնագոյն Կաթուղիկոսի ամենայն հայոց:

Յամի Տեառն 1859:

Վաղարշապատ

'Ի Տպարանի Սրբոյ Կաթուղիկէ Էջ Միածնի.

23062

3212-55

Յառաջաբանութիւն Հեղինակին ։

Եթէ հարկաւորեմք 'ի սուրբ գրոց և մանաւանդ 'ի Սրբազան Առա_քելոյն Պօղոսէ՝ աղօթել հասարակապէս վասն ամենայն Թագաւո_րաց, ապա որչափ ևս հարկ է 'ի վերայ մեր աղօթել վասն քրիստո_նէից Թագաւորաց, որով անուն քրիստոսի փառաւորի․ և սուրբ խաչ նորին պայծառացեալ՝ փայլի ընդ ծագս տիեզերաց ։

Արդ եթէ այսպէս, ապա որչափ և որքանապատիկ հարկ է 'ի վերայ մեր, և որ_պէս պարտական եմք աղօթել վասն մերոյս յոգներախտի և խնամողական աստուածազարդ քրիստոսապսակի, գերահռչակ և պայծառ անուն ԻՄՊ.ՏՐ_ՐԻՆԻ Կայսերուհւոյն Մօրն ողորմութեան, որ իբրև զարեգակն փայլի ընդ արեգակնափայլ Արքայ որդւոյն իւրոյ ՊԱՒԼ ՊԵՏՐՈՎ ԻՉԻՆ․ և զը_ւարճացուցանէ ոչ միայն զընդ հովանեաւ իւրով եղեալսն, այլև զամենայն եր_կրպագուսն քրիստոսի ։ Ընդ ՈՐՈՅ հովանաւորութեամբն և ազգս մեր կեայ լաւապէս, և պահպանութեամբ ՆՈՐԻՆ, կենցաղավարի ապահով և աներ_կիւղ յամենից թշնամեաց ։ ՈՐՈՅ զգութն և զխնամսն հանապազ տեսանէ, և ողորմութիւն վայելէ միշտ ։ Որ և բաց 'ի յայսմխեաց հանապազաւիկս և հասարակաբաշխ բարերարութեցն՝ 'ի ներկայումս և ևս գերազանցապէս զո_ղորմութիւնս և զբարերարութիւնս եցոյց յատկապէս ազգիս մերոյ և մե_րում անարժանութեան՝ քան զարժանն մեր, լսելով աղերսանաց մերոց և կա_տարելով զխնդիրս․ այսինքն՝ ԻՒՐՈՎ գերաշոր հրամանագրովն, և անպար_

ամէն կերպիւ՝ զաթոռս ամենայն հայոց զսուրբ Էջմիածին պաշտեալ փառաւո-
րեաց․ զազգս հայոց՝ իւրոյ ամենապայծառ Թագաւորութեան սիրելի և իւ-
րային արձանագրեաց․ և զանարժանութիւնս մեր յատուկ սիրոյ և ողորմու-
թեան նշանաւ խնկայաշարդեաց և մխիթարեաց ։ Արդ որպէս և այսքան գե-
րազանցբարերարութեանց ինչ կարեմք հատուցանել փոխարէն․ վասն որոյ
զայս քան բանս շարադրեցաք վասն մեծապայծառ Տէրութեան ՆՈՐԻՆ․
և կանոնեցաք զի ազգս հայոց որքան գոն ընդ օրհնեալ տէրութեամբ ՆՈ-
ՑԻՆ՝ ի յաւուրս շնորհալի տօնից ՆՈՑԻՆ՝ եկեղեցեկանօք և աշխարհա-
կանօք մեծաւ հանդիսաւորութեամբ կատարեսցեն զայս կարգ․ զոր ամենա-
թագաւորն աստուած ի փառս իւր համարելով ընկալցի․ և զխնդրուածս բազ-
մութեան կատարեսցէ ։ ամէն ։

Քրիստոսի նուաստացեալ ծառայից ծառայ
Կաթողիկոսի Սիմէոն Կաթողիկոսի ամենայն
Հայոց և Սրբոյ Առաքելաշնորհ Աթոռոյս
Էջմիածնի ։
Ի թուիս փրկչին 1771․ ի Յունուարի
ամսոյ 10․ չորեքշաբթի ։

1886
1771
771

Եւ յաւուր [illegible] և [illegible], և երկու դպիրք յառաջոյ սեղանոյն ընդ աջմէ և ընդ ահեկէ [illegible] 'ի [illegible] և [illegible] հաւատացելոց [illegible] ։ Եւ [illegible] Ս.Տ.ր [illegible] և կամ [illegible] և կամ [illegible] Եկեղեցւոյն [illegible] 'ի [illegible], որ է · Աստուածածին օրհնեալ և մարգարէից · Խաղաղ Օրհնեցից զտէր և Օրհնեալ եղերուքն ։

[illegible] ։

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք · ընկալ կեցո և ողորմեա ։

Եւ [illegible] 'ի [illegible] ։

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ։

Եւ [illegible] և [illegible] 'ի [illegible] · դ.ձ. Ամենազօր Աստուած և այլն ։
Նաև եթէ [illegible] 'ի [illegible] Ս.Տ.ր [illegible] և կամ [illegible] և կամ այլ ոչ [illegible], և [illegible] 'ի [illegible] · [illegible] 'ի [illegible] և [illegible], և [illegible] · և [illegible] ։ Աստուածածին օրհնեալ ։ [illegible] 'ի [illegible], [illegible] Ս.Տ.ր [illegible] և կամ [illegible] ։ Եւ ևս խաղաղութեան ։ Եւ [illegible] է ։
Եւ [illegible] 'ի [illegible] ։

Շարական (դ.ձ)

Ամենազօր տէր և Թագաւոր յաւիտենից, որ 'ի պատկեր քո երկնաւոր և աներևոյթ Թագաւորութեանդ հաստատեցեր յերկրի Թագաւոր Զ.Ա.- ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՆԻԿՈԼԱ-ՅԵՎԻՉՆ 'ի կառավարել և 'ի պահպանել զքո ժողովուրդ · պահեա զնա անսասան և անպարտելի ։
Աճեա կենաց և պարգևեա խաղաղութեան և զօրացուցէ քոյոյ ծառայից · յաւել զկեանս խաղաղակա-

Նորա 'ի քէն պսակեցեաւ Արքայիս մերոյ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ՆԻԿՈԼԱՅԵՎԻՉԻ և զօրացո՛ 'ի Թշնամեաց պատերազմի 'ի փառս անուանդ և 'ի պայծառութիւն եկեղեցւոյ քում սրբոյ . յորում փառաւորի անդադար տէրութիւնդ քո :

Բարձրացո՛ տէր և փայլեցո՛ զգաւազան իշխանութեան ՍՈՐԱ ընդ ամենայն ծագս երկրի . ընդարձակեա՛ շառաւիղօք և հարազատ ժառանգակցօք մինչև 'ի կատարած աշխարհի . այլև օրհնեա՛ և պահպանեա՛ զամենեսեան որք ընդ իշխանութեամբ ՍՈՐԻՆ ենթադրին . յորոց փառաւորի անդադար տէրութիւնդ քո :

Թագաւոր երկնաւոր՝ զեկեղեցի քո անշարժ պահեա՛ , և զերկրպագուս անուանդ քում պահեա՛ 'ի խաղաղութեան :

Ապա երէցն 'ի դպրաց գնացեալ յատեան՝ մինն ասասցէ: Ալէլու" ալէլու": Եւ դպիրն: Տէր 'ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի Թագաւորն և այլն :

Եւ այսպէս տուն առ տուն ասասցեն մինչև ցեօթներորդ տունն :

Ալէլուիայ ալէլուիայ :

Ի կատարած . Սաղմոս Դաւթի . Ի :

Տէր 'ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի Թագաւորն . 'ի փրկութեան քում ցնծասցէ յոյժ :

Զցանկութիւն սրտի նորա ետուր նմա . և զկամս շրթանց նորա ոչ արգելեր 'ի նմանէ :

Ժամանեցուցեր զնա յօրհնութիւն քաղցրութեան քո . և եդեր 'ի գլուխ նորա պսակ 'ի քարէ պատուականէ :

Կեանս խնդրեաց 'ի քէն՝ և ետուր նմա ընդ երկայն աւուրս յաւիտեանս յաւիտենից :

Մեծ են փառք նորա 'ի փրկութեան քում . զփառս և զմեծ վայելչութիւն դիցես 'ի վերայ նորա :

Տացես զնա յօրհնութիւն յաւիտեանս յաւիտենից . և ուրախ արասցես զնա յուրախութիւն երեսաց քոց :

Թագաւոր յուսացաւ 'ի տէր . յողորմութենէ բարձրելոյն նա մի՛ սասանեսցի :

Եւ յաւարտին սաղմոսոյ՝ 'ի շուրջառ [illegible] տուն առ տուն մի ըստ միոյ յառաջ մատուցեալ յատեան՝ ընթերցցին [illegible] ընթերցուածս :

Ընթերցուած յԱռակաց ։

Գլ. ԼԱ. 1 ։

Ամենայն բանք աստուծոյ խօսեցելք են հրաման Թագաւորին զոր խրատեաց զնա մայր իւր ։ Բա՛յց զգերան քո բանիւ իմ . և զատեամ զամենեսեան ողջմտութեամբ ։ Բա՛յց զգերան քո և զատեամ խրատամբք . և խնդրեամ և որոշեամ զաղքատն և զտկարն։ Փառք իմ ծածկեն զբանս , և փառք Թագաւորի պատուեն զհրամանս ։ Երկին բարձր՝ և երկիր խոր , սիրտ Թագաւորի անքննելի ։ Կո՛րձ տես զանխորձ արծաթոյ և սրբելով սրբեսցի ամ ։ Սպանէ՛ս զամբարիշտս յերեսաց Թագաւորի . և ուղղեսցի արդարութեամբ աթոռ նորա ։ Մի՛ հպարտանար առաջի Թագաւորի և 'ի տեղիս մեծամեծաց մի՛ մտանիր . զի լաւ է քեզ՝ թէ ասիցէ ոք 'ի վեր ա՛ռ մատիր . քան թէ կորանայցես առաջի հզօրի ։

Ընթերցուած յԵսայեայ Մարգարէէ ։

Գլ. ԽԵ. 1 ։

Այսպէս ասէ տր ած ցօծեալն իւր Կիւրոս . զորոյ կալայ զաջոյ ձեռանէ նորա հնազանդեցուցանել առաջի նորա զազգս , և զզօրութիւն Թագաւորաց խորտակեցից . բացից առաջի նորա զդրունս , և քաղաքք մի՛ փակեսցին . ես երթայց առաջի քո , զլերինս հարթեցից . և զդրունս պղնձիս խորտակեցից , և զնիգս երկաթիս փշրեցից ։ Եւ տաց քեզ զգանձս խաւարինս , և զաւանդս աներեւոյթս բացից քեզ . զի ծանիցես թէ ես եմ տէր ած՝ որ կոչեցի զանուն քո՝ ած Իսրայէլի ։ Վասն յակոբայ ծառայի իմոյ և Իսրայէլի ընտրելոյ . ես կոչեցի քեզ զանուն քո՝ և ընկալայ զքեզ ։

Պետրոսի Առաքելոյն 'ի Կաթուղիկեայց Առաջին Թղթոյն է ընթերցուածս ։

Գլ. Բ. 13 ։

Հնազանդ լերուք ամ մարդկեղէն ստեղծուածոյ վասն տեառն ։ Եթէ Թագաւորի , իբրեւ առաւել ումեք ։ Եթէ դատաւորաց՝ իբրեւ 'ի նմանէ առաքելոց , 'ի վրէժխնդրութիւն չարագործաց՝ և 'ի գովութիւն բարեգործաց ։ Զի այսպէս են կամք այ . բարեգործացն պապանձեցուցանել զանգէտ մարդոց զանգիտութիւն ։ Իբրեւ զազատս լինել՝ և մի՛ իբրեւ զպատրուակ չարութեան ունել զազատութիւն . այլ իբրեւ այ ծառայք ։ Զամենեսեան պատուեցէք . զեղբայրութիւն սիրեցէք . յայ երկերուք . զԹագաւորս պատուեցէք ։

Պօղոսի Առաքելոյն՝ ի Հռովմայեցւոց Թղթոյն է ընթերցուածս ։

ԳԼ. ԺԳ. 1։

Ամենայն անձն՝ որ ընդ իշխանութեամբ է, ՝ի հնազանդութեան կացցէ. քանզի ոչ յուրուեքէ է իշխանութիւն եթէ ոչ յԱյ. և որք են՝ յԱյ կարգեալ են։ Այսուհետև որ հակառակ կայ իշխանութեանն՝ Այ հրամանին հակառակ կայ. և որք հակառակ կան՝ անձանց դատաստանս ընդունին։ Զի իշխանքն ոչ են յերկիւղ բարեաց գործոց՝ այլ չարաց. կամի՞ս չերկնչել յիշխանութենէ անտի՝ զբարին գործեա, և ընկալցիս գովութիւն ՝ի նմանէ։ Զի Այ պաշտօնեայ է քեզ ՝ի բարիս. ապա եթէ զչար գործիցես, երկի՛ր. զի ոչ եթէ վայրապար ածեալ է սուսեր ընդ մէջ. զի Այ պաշտօնեայ է՝ վրէժխնդիր ՝ի բարկութիւն այնմ որ զչարն գործիցէ։ Վասն որոյ հարկ է հնազանդ լինել՝ ոչ միայն վասն բարկութեանն, այլև վասն միանգամայն խղճի. վասն այնորիկ և հարկս հարկանէք՝ զի Այ պաշտօնեայք են ՝ի նոյն կանխեալք։ Արդ՝ հատուցէք ամենեցուն զպարտս, որում զհարկ՝ զհարկն. որում զմաքս՝ զմաքսն. որում զերկիւղ՝ զերկիւղն. որում զպատիւ՝ զպատիւն. և մի՛ ումեք պարտապան գտանիցիք։ Եւ արդ՝ աղաչեմ նախ քան զամ՝ առնել աղօթս խնդրուածս պաղատանս գոհութիւնս վասն ամ մարդկան. մանաւանդ վասն թագաւորաց և ամ իշխանաց։ Զի խաղաղութբ և հանդարտութեամբ վարեսցուք զկեանս մեր ամ ածպաշտութեամբ և սրբութեամբ. զի այն է բարի և ընդունելի առաջի փրկչին մերոյ Այ։

Սա [illegible] ՝ի ձայն ՝ի մի բան. ասելով Ալէլ. 2։

Ալէլուիայ, ալէլուիայ։

Գովութեան զօրութեան առաքեսցէ քեզ Տէր ՝ի Սիոնէ. և տիրեսցես դու ՝ի մէջ թշնամեաց քոց։

Սա ՝ի [illegible] ՝ի ձայն։

Ա. [illegible]։

[illegible]

[illegible]

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Յետ որոյ [illegible] ժողովրդեան ասասցեն։

Եւ ընդ հոգւոյդ քում։

Եւ [illegible] 'ի ձայն բարձր։

Սուրբ Աւետարանս Յիսուսի Քրիստոսի ըստ Մատթէոսի։

Եւ [illegible] նոյնպէս ի ձայն բարձր ասասցեն։

Երկիւղածութեամբ լուարուք։

Եւ 'ի [illegible]։

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր։

Ապա [illegible] նոյնպէս [illegible]։

Ասէ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ [illegible] ձայն բարձր [illegible]։

[illegible]։

Եւ [illegible] 'ի [illegible] նոյնպէս։

[illegible] Աստուած։

Յետ որոյ [illegible] ընթերցուլ [illegible]։

Մատ' Գլ. ԻԲ, 15։

Յայնժամ գնացեալ փարիսեցիքն առին խորհուրդ զնմանէ՝ թէ որպէս զնիցեն նմա զորոգայթ բանիւք։

Եւ առաքեն առ նա զաշակերտսն իւրեանց հերովդիանոսօքն հանդերձ՝ և ասեն, վարդապետ՝ գիտեմք զի

ճշմարիտ ես, և զճանապարհն աստուծոյ ճշմարտութեամբ ուսուցանես, և ոչ է քեզ փոյթ զումեքէ, և ոչ հայիս յերեսս մարդոյ: Արդ՝ ասա մեզ, զի՞նչ թուի քեզ, պա՞րտ է հարկս տալ կայսեր՝ թէ ոչ: Գիտաց Յիսուս զխորամանկութիւն նոցա, և ասէ՝ զի՞ փորձէք զիս կեղծաւորք: Ցուցէ՛ք ինձ զդահեկան հարկին. և նոքա մատուցին նմա դահեկան մի: Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. ո՞յր է պատկերս այս, կամ գիր. ասեն՝ կայսեր: Յայնժամ ասէ ցնոսա, երթա՛յք՝ տուք զկայսերըն՝ կայսեր. և զայն՝ աստուծոյ: Իբրև լուան՝ զարմացան, և թողին զնա և գնացին:

Եւ յաւարտ աւետարանին ժող. գոչէ ամենեքեան բարձր ձայնիւ ՚ի մի։

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք. ընկա՛լ կեցո՛ և ողորմեա՛։

Եւ կատարող հանդիսին թէ եպիսկոպոսն իցէ՝ և թէ այլ ոք՝ ասասցէ։

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից։

Ապա անկցին ամենեքեան ՚ի ծունկս, և այնպէս բարձրացեալ ամենեքեան ՚ի վերայ ծնգաց իւրեանց և ո՛չ նստեալ ՚ի վերայ ոտից. նախ՝ բարձրացուսցեն զԹագն Եպիսկոպոսին. կամ [illegible] Հայրապետին և կամ Աւագ Երիցուն ՚ի գլխոյ նոցա երկոքեան սարկաւագք կամ դպիրք կացեալք յաջմէ և յահեկէ. ապա՝ այնպէս բացագլուխ սկսանիցին ընթեռնուլ զաղօթս զայս շարահիւսեցեալ ՚ի Սիմէոն Կաթուղիկոսէ ամենայն Հայոց Երեւանցւոյ։

Օրհնեալ ես Հա՛յր ամենակալ աստուած ճշմարիտ անսկզբնաբար ծնող որդւոյդ միածնի և բղխող հոգւոյդ սրբոյ։

Օրհնեալ ես Որդի՛դ միածին և բանդ ա՛ծ ճշմարիտ էակիցդ հօր և սրբոյ հոգւոյն. ծնեալդ ՚ի հօրէ նախ քան զյաւիտեանս.

Օրհնեա՛լ ես Հոգի՛դ սուրբ աստուած ճշմարիտ. բղխեալդ ՚ի հօրէ անժամանակապէս և անսպառաբար փառակից հօր և որդւոյն միածնի։

Օրհնեալ ես եռանձնեայ ամենասուրբ երրորդութի՛ անբաժանելի և մի աստուածութիւն համահաւասար և համագոյ մի էութիւն. մի բնութի. մի տէրութիւն. և մի իշխանութի.

արարիչ և ստեղծող երկնաւորաց
և երկրաւորաց. տէրող և նախա_
խնամող կարգադրիչ և զօրաւարող ա_
մենեցունց. Ամենակալ ամենաբաւա_
կան ամենազօր ամենահարուստ ամե_
նատես ամենագոյն ամենագթած ,
Թագաւոր թագաւորաց և տէր տե_
րանց , որ միայն ունիս զանմահութի
և բնակեալ 'ի լոյս անմատոյց. որում
հաւատամք , խոստովանիմք և երկիր_
պագանեմք յամ անձինք , յամ զօ_
րութենէ , յամ սրտէ և յամ մտաց:
Վասնզի դու տէր ած մեր գոլով քո_
յով սեպհականաւ և իւրականաւ փա_
ռօքդ փառաւորեալ և քոյով ամե_
նահարուստ բարութեամբ զուարճացեալ
և անկարօտ իսկ այլոց. ոչ կամեցար մի_
այն ունել և վայելել զանճառելիդ
բարութիւն. վասն որոյ որպէս թէ
առլցեալ 'ի քումդ անհուն բարե_
րարութենէդ գոյացուցեր յոչնչէ մի_
ով բանիւ արարչականաւ զերկինս
վերին և զ'ի նմին բնակիչ զերկնային
զանմարմին և զաներևոյթ էութիւն
հրեշտակականդ դասուց , 'ի հաղոր_
դել ըստ կարողութ. քումդ բարեաց և
լինել փառաբանիչ ամենափառաւոր
թագաւորութեդ: Սակայն և այդու_
քիւք ոչ շատացեալ անսպառելի բա_
րութիդ՝ յաւելի ածեալ գոյացու_
ցեր յանէից զերևելիս զայս զերկիր

և զ'ի նմա բնակիչ զերկրային զմարմ_
նաւոր և զնիւթեղէն եղելութիւս.
զորս և զարդարեցեր երևելի և մարմ_
նաւոր բարութք: Որդ՝ տեսեր ամե_
նատեսդ ած , զի ամիւ անհաղորդք ,
աննմանք , և ամենևին զատեալք է_
ին յիրերաց՝ երկնայինքդ և երկրա_
յինքս. և ոչ գոյր շաղկապ և միջնորդ
կցորդող . և բնաւանեցուցանող եր_
կուց տարակացելոց ծայրիցն. և մանա_
ւանդ զբաւականն իսկ վայելող ոչ գոյր
երկրաւորացս բարեաց. (զի երկնա_
նոյդ լի և պատարուն փառաւորդ
էուեց հարստացելոցդ յամենահա_
րուստ բարութենէդ՝ ոչ ինչ էր կա_
րօտութի և պակասութի.) վասն որոյ,
առ 'ի ցուցանել զամենակարող և զա_
մենաքանչ զօրութիւնդ . ստեղծեր
զմարդս բանական՝ ամենաստեղծ ձե_
ռօքդ 'ի հոգւոյ իմանալւոյ և 'ի մար_
մնոյ զգալւոյ ըստ պատկերի և ըստ
նմանութեան ստեղծողին , և կացու_
ցեր զնա տէր և իշխան 'ի վերայ եր_
կրի և երկրականացս հնազանդ ա_
նելով նմա զամ. և 'ի պատիւ պատ_
կերին՝ գերազանցապէս զարդարե_
ցեր զնա միջամբ յատկական շնորհին ,
և եդեր 'ի միջի երկուց աննմանեցն
ծայրից շաղկապ և միաւորիչ. և վա_
յելող երկուցն փառաց և բարու_
թեաց: Զի ըստ հոգւոյն՝ զհոգևո_

րացն և զերկնայնոյն բերցէ զնմանութիւն. և նոքօք զ՚այլեցի. խոկրա մարմնոյն զերկրաւորացս վայելչացն զբարութիւն: Որդ՝ մնալոց էր մարդըս ՚ի յայս երջանիկ կացութե և ունելոց էր զայս յաւիտենական պատիւ և գերազանցագունեղ իշխանութիւն ՚ի մէջ ամենից առեղծուածոց քոց մըշտապէս. եթէ ըստ նմանութե ամենաստեղծ թագաւորին ՚ի յողորմութիւն և յերանութիւն լինէր պահեալ զանթառ թագաւորութեան իւրոյ: Բայց սակայն թողեալ զնմանութիւն առեղծողին և զսէր երկնայնոցդ վայելչութեց, պատրանօք նախաչարին յարեցաւ ՚ի մարմնաւորս կոյս. և սոքօք համարեցաւ միայն շատանալ նըմանելով անասնոց և անբանից ըստ մարգարէին. և խոպան մնացաւ ըղկամն՝ զօրէնս և զպատուիրան քո: Այնուհետև զերկրաւորս հաճելի կալաւ գիտել. և որ ինչ առ յաստ իւր կայր՝ այլատարութեամբ գտանել ըստ խմատանայն: Իսկ զքոյդ և զերկնաւորացդ խորհուրդ ոչ ինչ կարէր գիտել: Որդ՝ այս թշուառաբեր դիպուածս և անողջանալի հիւանդութիւնս որովհետև հանրական էր և բոլորի բնութեան մարդկայս էր անբեալ. վասն այնորիկ հանրականապէս և ամենազօր բժշկին կարօտանայր: Ան որոյ հարկեցեալ ՚ի մարդասիրական գթոյդ. հայր երկնաւոր իմ առաքեցեր զմիածին որդիդ քո զամենազօր բժիշկդ ՚ի յայդ քում պատկերի. Որոյ և եկեալ փրկականն ամօրէնութբ իւրով՝ ազատեաց զբոլոր բնութիւնս մեր ՚ի հանրատարած հիւանդութենէն և ՚ի գերութենէն նախաչարին. և ծանոյց մեզ զքեզ Հյր մարդասէր. և եցոյց մեզ զքոյդ զօրէնս և զպատուիրան. ուսոյց մե զերկնայինս. հանապազ խաղաղացեալ զառաջինն երջանկութիւն և պատուիրեաց ևս՝ ասելով թէ՝ ահաւասիկ ողջացար. մի՛ ևս մեղանչիցես. զի մի՛ ևս պատահիցի քեզ այդ թշուառութիւն: Որդ՝ մի բարերար իմ, և հայր ամենակալ. թէպէտ և ևս բազմապատիկ կրա առար մեզ բարերարութի և եցոյց զամենասաստ մարդասիրութիւն. սակայն՝ զօրով մեր մարմնոյ երկրածին պատահել. և ՚ի թիւրս դիւրաշարժ մտաց միտեցեալ. զժառարաւ կարգաց զերկնայնոցդ խոկալ միշտ. և ՚ի մտի ունել զքոյդ արդար դատաստան: Այլ մանաւանդ զոր ամենակալ թագաւորդ մեր, և քոյդ դատաստան զօրով անքննելի և անևանանելի ՚ի մեզ. և նուաեալ այժմ ՚ի յողորմութեան յաթոռ՝ ոչ միշտ ՚ի զօրն ամենայն զարդարութեանդ երևե

լապէս ․ վասն որոյ հաստատեցեր յերկրի զերկրաւոր և զմարմնաւոր թագաւորս․ որոց և զվերա 'ի ձեռինդ ունելով ազգս 'ի միասնացու զերամունս և զկամս քո․ և շարժես երևելապէս 'ի վրէժխնդրութիւն չարագործաց, և 'ի յաջողակութիւն և 'ի խնամողութիւն բարեգործաց ։ Զորս տեսանելով հարքըն բարկացին․ և բարձին սրխտայնին և մխտաւանդ այնու 'ի մի բերել խորհուրդեն քումմէ անհեղ հաստատանեալ ։ Եւ ոչ միայն այսր աշխարհայի 'ի պահպանութիւն և 'ի յաջողութիւն հաւատացելոց քոց 'ի յաւիտենից ամօրինաց և 'ի թշնամեայ երևելեաց բոլոր մերոյ ։ Սորբեա այսմ բարեփոխ կամօք, յառկայն ողորմելով մեզ նուաստ և անարժան ծառայից քոց, շնորհեցեր մեզ և երկրիս մերոյ թագաւոր (զմեծ Կայսրն մեր Ռուսաց ԶԱԼԵՔՍԱՆԴՐ Նիկոլայեվիչն) ԶՈՐՈՅ այսօր ծննդեան յիշատակն + տօնախմբելով մեծաւ հանդիսաւորութեամբ, ջերմեռանդութեամբ և ուրախութեամբ բաց հոգւոյ և բաց մարմնոյ ։ Մեք ով բարերար և ողորմած Աստուածդ մեր մեք յանձնեալ և անարժան ծառայքս քո՝ զինչ տացուք անկարօտին զոր հատուր և զինքեան պարգևաց անհուն բարերարութեանդ քո․ զոչ այլ ինչ ունիմք և կարեմք, բայց միայն զխոստ, զգոհութիւն և զերկրպագութիւն հանդերձ մեծաւ շնորհակալութեամբ մատուցանեսցուք քեզ 'ի բարձունս Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյդ սրբոյ յամենայն ժամ և յաւիտեանս յաւիտենից ․ Ամէն ։

Խորհրդաբերական ողջունեցումն ։

Ինչ որդ՝ մեք ամենեքեան խնամհեալ անխափանք առաջի քո և մեծապաշտամոք հայցեմք յամենաստառ յողորմութէդ քումմէ (տէր Կայսրատւր) զի շնորհեսցես զԱՆ մեզ (ԶԱԼԵՔՍԱՆԴՐ Նիկոլայեվիչ ա-

+ Յորժ հանդիսին վասն ծննդեան յիշատակին պարտ է ասել որպէս և գրեալ է 'ի յաղթելբում. այլ երբ իցէ վասն այլ տօնախմբութեանց, յաղագս պաշտօնին պարտ է ասել. զոր օրինակ Յանդամենայնիշխան յիշատակին․ կամ յաղթութեան քաղաքին յիշատակին ։ Իսկ յոր երբ Թագադրութեան իցէ յիշատակին այսպէս պարտ է ասել ։ Թագաւոր (զմեծ Կայսրն ամենայն Ռուսաց ԶԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՆԻԿՈԼԱՅԵՎԻՉՆ և մեծ Թագուհի և Կայսրուհի ՄԱՐԻԱ Ալեքսանդրովնայն ՈՐՈՑ այսօր Թագադրութեանց յիշատակն տօնախմբելով ։

մենազօրման Կայսրն ամ՟ Ռուսաց) ընդ երկայն աւուրս արդարադատ և իրաւախոհ Թագաւորութե՟, յառա-կայցես շնորհք, ողորմութիւն և օգ-նականութիւն քո անպակաս արասցես 'ի ՆՄԱՆԷ. որում կացցէ և մնաս-ցէ ՆԱ անախտ հոգւով. քեզ հաճոյ վարուք. սուրբ և ուղղադէտ մտօք. բերկրեալ սրտիւ. զուարթ և ուրախ դիմօք. առողջ և յամենայնի վտան-գէ ազատ մարմնով 'ի կեանս իւր մինչև 'ի կէտ կոչման իւրոյ. և յետ աստեացս, տացես ՆՄԱ զանվախճան և զյաւիտենական Թագաւորութ՟իդ ընդ ամ՟ սուրբս քո: Այլև արաս-ցես զՆԱ լինել հանճարեղ 'ի խոր-հուրդս, ճշմարիտ և իմաստուն 'ի բա-նս. խոհեմ և շրջանկատ 'ի գործս. արդարակշիռ 'ի դատաստանս իւրոց և անյիշաչար 'ի յերբեմնական և 'ի զղջունակ յանցաւորս. վրէժխնդիր և անաչառ յանզեղջ և 'ի մեղս չարա-գործս. ողորմած և քաղցր 'ի յաղքա-տս. 'ի տնանկս, 'ի յորբս և յայրիս. սիրող և խնամածու սիրելեաց և հը-նազանդելոց իւրոց՝ ահարկու և եր-կիւղալի թշնամեաց իւրոց:

Զթագաւորութի՟ ՆՈՐԱ յաղթո-ղս. զօրաւորս և անպարտելիս արաս-ցես 'ի վերայ ամ՟ Թագաւորաց. ձեռն քո ընկալցի և բազուկ քո զօ-րացուսցէ զՆԱ: զթշնամիս ՆՈՐԱ հալածականս արասցես. և զյարու-ցեալսն 'ի վերայ ՆՈՐԱ 'ի ներքոյ ո-տից ՆՈՐԱ արկցես: Քո ամենայաղթ զօրութեամբդ և մէջ խաչիդ նշա-նաւն ամրացուսցես և պարսպեալ պահպանեսցես զՆԱ և զԹագա-ւորութիւն ՆՈՐԱ յամենից յերե-ւելեաց և յաներևութից թշնա-մեաց: Աճեցուսցես և պտղաբերս ա-րասցես զՆԱ արքայազնօք և քոյա-պարգև զաւակօք: Անպակասելի և անթառամելի արասցես զԹագա-ւորութի՟ ՆՈՐԱ յազգէ յազգ՝ և յորդւոց յորդիս մինչև 'ի կատարած աշխարհի: Օրհնեսցես զԹագաւորս (մեր զմեծ Կայսրն ամենայն Ռուսաց զԱԼԵՔՍԱՆԴՐ Նիկոլաեվի-չըն. ԱՐՔԱՅ այսօր ծննդեանն է յի-շատակ.) (կամ այլոյն ըստ հրամանի յետոյ կերպին յաւուր յիշատակին 'ի վերայ:) և զԹա-գաւորութիւն ՆՈՐԱ. զյարկ և զբնակութիւն ՆՈՐԱ: զծառայանդա-ւորս. զծնունդս, զազգս և զամ՟ ըն-տանիս ՆՈՐԱ: Օրհնեսցես զամ՟ հաւատարիմ և զարթուն գործա-կալս ՆՈՐԱ. զնախարարս, զիշխանս զկուսակալս զօրավարս և զամենայն զօրս ՆՈՐԱ. զօրացուսցես և արի-ացուսցես 'ի պատերազմունս թշնա-մեաց. որոց մինն զհարազատս նոցա

հալածեսցէ, և երկուքն զերբս նոցա հարցէ։ Դու լիցիս օգնական մարտակից և զինուորակից՝ որպէս լինէիր ընդ Մօսէսի. ընդ Յեսուայ. ընդ Դաւթի. և ընդ այլոց ծառայից քոց։ Օրհնեսցես զամենեսեան՝ որք ընդ իշխանութ̅ ՍՈՐԱ կան. զեկեղեցականս և զաշխարհականս. զմեծան և զփոքունսն. զարսն և զկանայսն, և զամենայն ժողովուրդս ՍՈՐԱ։ Օրհնեսցես զտուն կալուած և զերկիր և զվիճակ ՍՈՐԱ զբնակութ̅ և ըզբնակիչն։ Որոց ամենեցունց տացես կեալ և հնալ առաքինական վարուք և բարեպաշտական կենցաղավարութեամբ ըստ հաճոյից քոց. հաւատարմութեամբ և մտերմութեամբ, խոնարհութեամբ և հնազանդութ̅ առ Թագաւորս մեր. և սիրով և խաղաղութ̅ առ միմեանս։ Նոյնպէս և զկիր.ո.քոյապսակ Թագաւորիս մերոյ (ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՆԻԿՕԼԱՅԵՎԻՉԻ) քաջըր և գթած պահեսցես առ ձմ ստորագրեցելսն իւր. և մանաւանդ առ խղճալի ազգս հայոց. ընդ ՈՐՈՑ հովանաւորութ̅ հասցով ՚ի խաղաղութեան, փառաւորեսցուք զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգին՝ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ԱՄԷՆ։

Եւ յաւարտ աղօթիցն յորժամ կացցեն ամենեքեան, և սկսանիցին կատարել զմաղթանական կարգն, ասասցէ։

Յաւուր նաւակատեաց օրհնութեանն յապէտն՝ մնացեալն ՚ի մտաւոր երգեսցեն կանոնս ըստ կարգի եկեղեցական նախորդաց։

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք։

Եւ զօրհնեալն երգեսցեն մաղթանս։

Տէր ողորմեա։

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան աշխարհիս և օգնականութեան Թագաւորի մերոյ (ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ Նիկօլայեվիչի) զՏէր աղաչեսցուք։

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մեծի ողորմութեան քում ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։

Եւ դպրապետքն երգեսցեն նոյնպէս երիցս ։

Տէր ողորմեա՛ Տէր ողորմեա՛ Տէր ողորմեա՛ ։

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ ․ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ։

Յորժամ սարկաւագունքն երգեսցեն զաղէրս ձայնիւ զայն ։

Ամէն ։

Եւ դպիրքն առ հասարակ, կամ որք առնիցեն պատրաստն ՚ի ներս՝ երգեսցեն նոյնպէս զաղէրս ձայնիւ ։

Ալէլուիայ ալէլուիայ ալէլուիայ ։

Եւ յաւուրս ալէլուիայիցն օրհնեսցի հովուապետն․ և ըստ նմա դպրապետն ասասցէ սաղմոսն աւուրն ողջագուրեալ մաղթանօքն ։

Օրհնեսցի և պահպանեսցի և նախախնամեսցի պահեսցի Թագաւորութեան ամենաբարեպաշտ ինքնակալ մեծ Թագաւորի և Կայսեր մերոյ Ռուսաց ԱԼԵՔ-ՍԱՆԴՐԻ Նիկոլայեվիչի․ մեծ շնորհաւ տեառն Յիսուսի և սուրբ Աստուածածնի և ամենայն սրբոց շնորհիւ․ անուամբ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ․ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ։

Սարկաւագունքն երգեսցեն ։

Ամէն ։

Հաւատացեալքն փառս տան մեծաձայն ։

Ալէլուիայ ալէլուիայ ալէլուիայ ։

Եւ ապա կենդանի երգս համբառնալ դպրապետն մաղթանօքն ՚ի նմին ժամու․ և զկնի երգոց քահանայն աւարտեսցէ զժամն սարկաւագունքն ։

Ամէն ։

Երգիչքն պարտաւորեալքն ասասցեն ։

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ․ այժմ և միշտ և յա-ւիտեանս յաւիտենից․ ամէն ։

Յետ որոյ քարոզիչն աղօթեսցէ ։

Սուրբ Խաչիւ աղաչեսցուք զՏէր զի առ նովաւ փրկեսցէ զմեզ ՚ի մեղաց․ և կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ․ Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո՛ և ողորմեա՛ ։

Եւ քարոզողն հանդիսին ասասցէ աղօթսն ։

Պահպանեա՛ Քրիստոս Աստուած զԹագաւորն մեր զինքնակալ Կայսրն ամ(ենայն) Ռուսաց ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ Նիկոլայեւիչն (Եւ եթէ ուրեք ընդ իւր զայլ ազ-նուականս, յիշեսցէ ապառնի և զանուն նոցին ։) և զԹագաւորութիւն ՆՈՐԱ և զամ(ենայն) զժողովուրդս քո ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական Խաչի քո ՚ի խաղաղու-թեան, փրկեա՛ յերևելի և յաներևոյթ թշնամեաց․ արժանաւորեա՛ գոհութ(եամբ) փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ Հոգւոյդ Սրբոյ․ այժմ և միշտ և յաւիտեա-նս յաւիտենից ։

Յետ որոյ ։

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ։

Երգիչք ։

Ամէն ։

Աղօթքն տէրունին ։

Հայր մեր՝ որ յերկինս ես․ սուրբ եղիցի անուն քո․ Եկեսցէ արքայութիւն քո․ եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի։ Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր։ Եւ թող մեզ զպարտիս մեր՝ որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապանաց․ Եւ մի՛ տանիր զմեզ ՚ի փորձութիւն․ այլ փրկեա՛ զմեզ ՚ի չարէ․ զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս։

Օրհնեալ եղերուք ՚ի շնորհաց սուրբ հոգւոյն․ երթայք խաղաղութեամբ․ և տէր եղիցի ընդ ձեզ ընդ ամենեսեանդ։

Ամէն․

ՎԵՐՋ

Ցուցակ Թագաւորական Տօնից:

ՅՈՒՆՎԱՐ

1 Ի սկզբան նոր տարւոյ գինի պատարագին կատարին գոհացողական մաղթանք (այսինքն մոլեբին) հանդերձ ծնրադրութ և զանգակահարութեամբ վասն տօնի ծննդեան Նորին Կայսերական Բարձրութե Բարեպաշտ Թագաւորի մեծի իշխանի Ալեքսէի Ալեքսանդրովիչի և բարեպաշտ Թագուհւոյ և մեծ Դշխոյի Ելենէ Պաւլովնի:

7 Ծնունդ Նորին Կայսերական Բարձրութե Բարեպաշտ Թագուհւոյ և մեծի Դշխոյի Նիդերլանդիոյ Աննայ պաւլովնի, գինի պատարագին գոհացողական մաղթանք հանդերձ զանգակահարութեամբ:

ՓԵՏՐՎԱՐ

3 Ծնունդ Նորին Կայսերական Բարձրութեան Բարեպաշտ Թագաւորի մեծի Իշխանի Նիկօլայ Կոստանդինովիչի: Անուանակոչութիւն Նորին Կայսերական Բարձրութե Բարեպաշտ Թագուհւոյ և մեծի դշխոյի Նիդերլանդիոյ Աննայ Պաւլովնի. գինի պատարագին և այլն:

4 Ծնունդ Նոցին Կայսերական Բարձրութեց, Բարեպաշտ Թագուհւոյ և մեծի Դշխոյի Մարիայ Պաւլովնի, և Վերայ Կոստանդինովնի, գինի պատարագին և այլն:

19 Գահակալութիւն Նորին Կայսերական Մեծութեան ամենաբարեպաշտ Թագաւորի և Կայսեր ամենայն Ռուսաց Ալեքսանդր Նիկոլայևիչի, գինի պատարագին Գոհացողական Մաղթանք. հնչեցուցանելով զզանգակս զօրն ողջոյն և այլն:

26 Ծնունդ Նորին Կայսերական Բարձրութեան Բարեպաշտ Թագաւորի և մեծի Իշխանի Ալեքսանդր Ալեքսանդրովիչի, գինի պատարագին և այլն:

ԱՊՐԻԼ

10 Ծնունդ նորին կայսերական բարձրութեան բարեբաշտ Թագաւորի և մեծի իշխանի Վլադիմերայ Ալեքսանդրովիչի: գինի պատարագին և այլն:

17 Ծնունդ նորին կայսերական մեծութե Ամենաբարեպաշտ Թագաւորի և Կայսեր Ամ․ ռուսաց Աղեքսանդր Նիկօլայեւիչի, լինի պատարագին եւայլն։

23 Անուանակոչումն Նորին Կայսերական Մեծութեան Ամենաբարեպաշտ Թագուհւոյ և Կայսրուհւոյ Աղեքսանդրայ ՖԷՕԴՕՐՈՎՆԱՅԻ, Բարեպաշտ Թագուհւոյ և Մեծի Դքսուհւոյ Աղեքսանդրայ Յօսիֆովնի, և բարեպաշտ Թագուհւոյ և Մեծի Իշխանուհւոյ Աղեքսանդրայ Պետրովնի, լինի Պատարագին և այլն, հարկանելով ըզ զանգակս։ (Եթէ մին յայց աւուրց կամ երկոքեան պատահեսցին յոր աւուր ևէջէ աւագ շաբաթու Մեծի պահոց և կամ յառաջներորդ աւուր որոց Զատկին՝ յայնժամ պարտ է Աստարկել զայն յերկուշաբաթի աւուր առաջի եօթնեկի որոց Յարութեան)։

ՄԱՅԻՍ

20 Անուանակոչութիւն Նորին Կայսերական Բարձրութեան Բարեպաշտ Թագաւորի և Մեծի Իշխանի Աղէքսէյ Աղեքսանդրովիչի՝ լինի Պատարագին եւայլն։

21 Անուանակոչութիւն Նորին Կայսերական Բարձրութե Բարեպաշտ Թագաւորի և Մեծի Իշխանի Կոստանդին Նիկօլայեւիչի՝ Բարեպաշտ Թագուհւոյ և Մեծի Դքսուհւոյ Ելենէ Պաւլովնի՝ և Ծնունդ Նորին Կայսերական Բարձրութեան Բարեպաշտ Թագուհւոյ և Մեծի Դքսուհւոյ Աղեքսանդրայ Պետրովնի՝ լինի Պատարագին եւայլն։

ՅՈՒՆԻՍ

26 Ծնունդ Նորին Կայսերական Բարձրութե Բարեպաշտ Թագուհւոյ և Մեծի Իշխանուհւոյ Աղեքսանդրայ Յօսիֆովնի՝ լինի պատարագին։

ՅՈՒԼԻՍ

1 Ծնունդ Նորին Կայսերական Մեծութե Ամենաբարեպաշտ Թագուհւոյ և Կայսրուհւոյ Աղեքսանդրայ Ֆէօդորովնի՝ լինի պատարագին և այլն։

11 Անուանակոչութիւն Նորին Կայսերական բարձրութեան Բարեպաշտ

Թագուհեաց և Մեծ Իշխանուհեաց Օլգայ Նիկօլայեւնի և Օլգայ Կոստանդինովնի՝ զկնի Պատարագին և այլն։

15 Անուանակոչութիւն Նորին Կայսերական Բարձրութե Բարեպաշտ Թագաւորին և Մեծի Իշխանի Վլադիմերայ Ալէքսանդրովիչի զկնի պատարագին և այլն։

22 Անուանակոչութիք Նոցին Կայսերական Բարձրութեանց Բարեպաշտ Թագուհեաց և Մեծ Իշխանուհեաց, Մարիայ Ալէքսանդրովնի, Մարիայ Նիկօլայեւնի, Մարիայ Ալէքսանդրովնի և Մարիայ Պաւլովնի՝ զկնի Պատարագին և այլն։

27 Ծնունդ Նորին Կայսերական Բարձրութե Բարեպաշտ Թագուհւոյ. և Մեծի Իշխանուհւոյ, Մարիայ Ալէքսանդրովնի, և Ծնունդ և անուանակոչութիւն Նորին Կայսերական բարձրութե Բարեպաշտ Թագաւորի և Մեծի Իշխանի Նիկօլայ Նիկօլայեւիչի, զկնի պատարագին և այլն։

ՕԳՈՍՏՈՍ

6 Ծնունդ Նորին Կայսերական Բարձրութե Բարեպաշտ Թագուհւոյ և Մեծի Դշխոյի Մարիայ Նիկօլայեւնի, զկնի պատ" և այլն։

16 Ծնունդ Նորին Կայսերական Բարձրութե Բարեպաշտ Թագուհւոյ և Մեծ դշխոյի Եկատարինէ Միխայելովնի, զկնի պատարագին և այլն։

22 Ծնունդ Նորին Կայսերական Բարձրութե Բարեպաշտ Թագուհւոյ և Մեծի դշխոյի Օլգայ Կոստանդինովնի, զկնի Պատարագին և այլն։

26 Թագադրութիւն Նորին Կայսերական Մեծութե Ամենաբարեպաշտ Թագաւորի և կայսեր ամենայն Ռուսաց Ալէքսանդր Նիկօլայեւիչի և ամուսնոյ Նորին Կայսերական Մեծութե Ամենաբարեպաշտ Թագուհւոյ և Կայսրուհւոյ Մարիայ Ալէքսանդրովնի, զկնի Պատարագին մաղթանք հարկանելով զղանգակս զօրն ողջոյն և այլն։

30 Անուանակոչութիւն Նորին Կայսերական Մեծութեան Բարեպաշտ Թագաւորի և Կայսեր ամ Ռուսաց Ալէքսանդր Նիկօլայեւիչի և Նորին Կայսերական Բարձրութեան Բարեպաշտ Թագաւորի և Մեծ Իշխանի Ալէքսանդրայ Ալէքսանդրովիչի, և Ծնունդ Նորին Կայսերական Բարձրութեան Բարեպաշտ Թագուհւոյ և Մեծի Դշխոյի

Օլղայ Նիկոլայեւնէ. զկնի Պատարագին եւայլն։

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

8 Ծնունդ Նորին Կայսերական Բարձրուե̃ Բարեպաշտ Թագաւորի ժառանգին և մեծի Իշխանի Նիկոլայ Աղէքսանդրովիչի, զկնի Պատարագին եւայլն։

9 Ծնունդ Նորին Կայսերական Բարձրութե̃ Բարեպաշտ Թագաւորի և մեծի Իշխանի Կոստանդին Նիկոլայեւիչի, զկնի Պատա" եւայլն։

17 Անուանակոչութիւն Նորին Կայսերական Բարձրութե̃ Բարեպաշտ Թագուհւոյ և մեծի Դշխոյի Վէրայ Կոստանդինովնի զկնի Պատարագին եւայլն։

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

5 Ծնունդ Նորին Կայսերական Բարձրութե̃ Բարեպաշտ Թագուհւոյ և մեծի Դշխոյի Մարիայ Աղէքսանդրովնի, զկնի Պատ" եւայլն։

13 Ծնունդ Նորին Կայսերական Բարձրուե̃ Բարեպաշտ Թագաւորի և մեծի Իշխանի Միխայէլ Նիկոլայեւիչի, զկնի պատարագին եւայլն։

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

8 Անուանակոչութիւն Նորին Կայսերական Բարձրութե̃ Բարեպաշտ Թագաւորի և մեծի Իշխանի Միխայէլ Նիկոլայեւիչի, զկնի պատարագին եւայլն։ Յայսմ աւուր կատարի և տօն ամենայն Ասպետական Նշանաց Ռուսաց։

24 Անուանակոչութիւն Նորին Կայսերական Բարձրութե̃ Բարեպաշտ Թագուհւոյ և մեծ դշխոյի Եկատերինէ Միխայելովնի, զկնի պատարագին և այլն։

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

6 Անուանակոչութիւն Նոցին Կայսերական Բարձրութե̃ց Բարեպաշտ Թագաւորի ժառանգի և մեծ Իշխանի Նիկոլայ Աղէքսանդրովիչի և բարեպաշտ Թագաւորի և մեծի Իշխանի Նիկոլայ Կոստանդինովիչի զկնի պատարագին մաղթանք և այլն։

25 Յիշատակ ազատութեան եկեղեցւոյ, և Տէրութե̃ Ռուսաց յարշաւանաց գաղղիացւոց և ընդ նոսա միացեալ քսան Ազգաց, զկնի Պատարագին մաղթանք հարկանելով զղանգակս զօրն ողջոյն։

ՏՕՆՔ ՅԱՂԹԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ·

ՅՈՒՆԻՍ

27 Յիշատակ հանդիսի Յաղթականութեան, որ առ Պօլտաւայ · լինի Պատարագին և այլն։

ՅՈՒԼԻՍ

10 Յիշատակ խաղաղութեան Կայսերութեան Ռուսաց ընդ դրանն Օսմանեանց՝ որ ՚ի Քայնարջի և միաւորելոյն ընդ Ռուսաստանի զԹագաւորութիւնն Ղրիմայ, լինի Պատարագին և այլն։

27 Յաղթիլն Փրէշտաց մերձ առ Գանգուտ և առ Կրենկամ։

ՕԳՈՍՏՈՍ

9 Առումն Նարվայի, լինի Պատարագին և այլն։

19 Յաղթականութիւն ՚ի վերայ Պրուսաց։

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

28 Յաղթականութեան ՚ի վերայ ղեներալին Լեւենղաուպտայ · լինի պատարագին և այլն։

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

11 Առումն Բերդին Շլիւսելբուրգայ, լինի պատարագին և այլն։

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

30 Հանդէս տօնի սրբոյ Նախակոչ Առաքելոյն Անդրէի, լինի պատարագին և այլն։

Յայտնին վերոգրեալ մեծահանդէս աւուրս Տօնից Ծննդոց Անուանակոչութեանց, Թագմելոյն յԱթոռ Կայսերութեանն Ռուսաց, Թագաւորութեանց Նորին Կայսերական մեծութեան և Ծննդոց և Անուանակոչութեանց Նորին Կայսերական Բարձրութեանց՝ որպէս առաջնորդք, նոյնպէս և վանահարք պարտին տանիլ ՚ի հնչման և համախմբեալ բազմութեամբ եկեղեցականաց և ժողովրդականաց կատարել զՊատարագն և գոհացողական աղօթսն՝ այնք

զմօշերինն։ Իսկ յեկեղեցիս Քաղաքաց գիւղաքաղաքաց և գիւղօրէից որքան և գտանիցին քահանայք պարտին ներկայ լինել ամենեքեան յայն Հանդէս անպատճառ ։ Բայց յայնց՝ որք ունին զօրինաւոր պատճառս արգելման, այսինքն զհիւանդութիւն և կամ զայլ բանաւոր ինչ առ ժամն կատարելոյ։ Իսկ եթէ ինչ ինչ եկեղեցիք ունիցին զերկուս կամ զերիս քահանայս առանց աւրկաւագի, յայնպիսեան պարտին մին ՚ի նոցանէ եղէն ըստ կարգին ըստ պարտաւորութեան պաշտամանն կատարել զարարողութիւն Պատարագին։ Բայց յաւուր տարեգլխոյ և որոյն նախակոչ Առաքելոյ Անդրէի, և յաղթականուէ զմօշերինն պարտին կատարել Առաջնորդք և վանահայրք ըստ նշանակելոյն ՚ի վերագոյն համախմբեալ բազմութեամբ, իսկ մատուցանելն զՊատարագ Թողեալ լեալ ՚ի կամս նոցա։ Քահանայք եկեղեցեաց քաղաքաց պարտին կատարել ըզկարգ ժամերգութ կամ պատարագի ՚ի նոյն իսկ աւուրս, որք նշանակեալ են յայսմ ցուցակի։ Քահանայք գիւղաքաղաքաց և գիւղօրէից եթէ արգելեալ իցեն եկեղեցական ինչ պաշտամամբք յայնմիկ աւուրս հանդիսաւոր Տօնից, կարեն զայն հանդէսս մաղթանաց կատարել յաւուր յառաջակայ կիւրակէի այնր եօթնեկի ։ Բայց զառաջներորդ օր յունվարի, և զերեսներորդն նոյեմբերի պարտին կատարել ՚ի նոյն իսկ աւուրս, յորում և գիպեսցին ըստ ցուցման հաշուոյ տարւոյս։

2757

2677